

2018 – året for fornyelse

Året 2018 kan oppsummeres med tre ord: erkjennelse, endring og utvikling.

Det begynte med noen tøffe erkjennelser i januar 2018. Da mistet vi avtalene med Helse Sør-Øst og måtte legge ned tilbudet til pasientene våre ved Blå Kors Borgestadklinikken avd Bragernes og avd Loland. Året fortsatte med en stigende erkjennelse av at det eneste sikre er endring, og at både politiske føringer og helseforetakenes strategier skaper utfordringer for oss ideelle aktører på TSB-feltet. Utfordringer vi må ta tak i, forholde oss til og snakke om. Uansett, 2018 ble året da vi måtte velge mellom fornyelse eller forvitring.

Tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) i ideell sektor har også lenge vært utfordret av en dreining i de offentlige helseforetakenes organisering av rusbehandlingen. Det er mange forhold knyttet til makt og myndighet som skaper uforutsigbarhet for ideelle aktører i TSB. «Magnussen-modellen» oppmuntrer helseforetakene til å etablere egne tilbud i konkurranse med de ideelle – stikk i strid med politiske føringer og formuleringer om å styrke ideell sektor. Vår erfaring er at økonomi spiser politisk retorikk til frokost. Til tross for entydige politiske styringssignaler om å styrke ideell sektor, erfarer vi at de regionale helseforetakene overtar og etablerer konkurrerende tilbud. Dette gjelder spesielt basistjenester som avrusning, polikliniske tjenester, skjermingsplasser og dagtilbud.

I Blå Kors har vi ett mål: Vi skal gi enda flere mennesker som sliter med rus og avhengighet, et enda bedre behandlingstilbud. Det står fast, selv om rammebetingelsene er i endring og feltet er preget av uforutsigbarhet. Strategiarbeidet i 2018 har derfor vært helt vesentlig – fordi det gir oss retning. Den nye strategien vi i fellesskap har meislet ut gjennom fjoråret skal ikke bare hjelpe oss til å hjelpe flere; den skal også sette oss i posisjon til å få en hånd på rattet i utviklingen av fagfeltet og tilbudet i tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) i årene som kommer.

Ja, vi fikk oss noen nesestyvere i 2018, men vi gikk ikke ned for telling. Snarere tvert imot: På Loland viste vi hva vi kan få til med endringsvilje, Blå Kors-kraft, hardt arbeid og et beslutsomt landsstyre. Slik snudde vi det tunge nederlaget fra januar til fjorårets vakreste øyeblikk i august! Da gjenoppsto Blå Kors Loland – og nå som landets største TSB-aktør innen «fritt behandlingsvalg».

Vi skal heller ikke glemme de mange små seirene vi fikk til i et ellers turbulent år. Ved Borgestadklinikken i Skien mistet vi for eksempel muligheten til å drive vår høyspesialiserte avrusningsavdeling. Men samtidig fikk vi landet en avtale for å tilby nye tjenester til ROP-pasienter.

Strategiarbeidet vårt gjør det klart hvem vi er til for: de som trenger hjelp til å komme ut av en destruktiv tilværelse med rus og avhengighet. Å lytte til deres behov, tanker og ønsker er en nøkkel til å tilby behandling som virker. Samarbeidet med brukerorganisasjonene og brukerrådene er derfor

noe av det viktigste vi gjør for å styrke kvaliteten på behandlingstjenestene våre. Derfor skal vi dyrke dette samarbeidet i årene som kommer.

Det er gledelig å se at alle våre fem behandlingsvirksomheter har tatt tak i utfordringene og at den nye strategien begynner å vise seg i måten vi jobber på. Det har vært en imponerende utvikling i hele organisasjonen i året som har gått, både når det gjelder gode pasientforløp, organisering og nye måter å møte våre pasienters behov på.

Selv om denne årsrapporten gjelder 2018, kan vi ikke la være å nevne regjeringserklæringen (januar 2019) som representerer en historisk satsing på ideell sektor fra regjeringens side. Aldri før har vi sett en regjering som forplikter seg så sterkt for å sikre en robust ideell sektor. Vi har lovet dem at vi kommer til å holde dem ansvarlige, og vi har vært tydelige på de strukturelle og maktrelaterte forholdene de må adressere for å legge til rette for denne robustheten.

2018 kunne fort gått inn i historien som et *annus horribilis*. I stedet ble det året for fornyelse. Året vi virkelig rigget oss for fremtiden, takket være engasjerte og handlekraftige ledere og ansatte i Divisjon Behandling, som ser verdien av å løfte sammen. Dette gjør meg både optimistisk, takknemlig og stolt. Jeg vil si vi står sterkere rustet enn noen gang til å nå vekstmålene våre om mer og bedre behandling til flere.

*Janka Holstad
Divisjonsdirektør
Blå Kors Divisjon Behandling
Oslo, mars 2019*